

A-19166

EESTI NSV PÖLLUMAJANDUSE MINISTEERIUM
PÖLLUMAJANDUSLIKU PROPAGANDA VALITSUS

NÄIDIS-ÕPPEKAVA

TEISE JÄRGU PÖLLUMAJANDUS-MEISTRITE
ETTEVALMISTAMISEKS

KÖÖGIVLJAKASVATUSE ALAL

KOLMEAASTASTE AGROTEHNILISTE KURSUSTE
II ÕPPEAASTA

EESTI RIIKLIK KIRJASTUS, TALLINN 1951

-19166
EESTI NSV PÖLLUMAJANDUSE MINISTEERIUM
PÖLLUMAJANDUSLIKU PROPAGANDA VALITSUS

NÄIDIS-ÕPPEKAVA

TEISE JÄRGU PÖLLUMAJANDUS-MEISTRITE
ETTEVALMISTAMISEKS

KÖÖGIVILJAKASVATUSE ALAL

KOLMEAASTASTE AGROTEHNILISTE KURSUSTE

II ÕPPEAASTA

EESTI RIIKLIK KIRJASTUS, TALLINN 1951

EESTI NSV PÕLLUMAJANDUSE MINISTRIKUM
PÕLLUMAJANDUSLIKU PROPAGANDA VALITSUS

NAIDIS-ÕPPEKAVA

TEISE JÄRGU PÕLLUMAJANDUSMEISTRITE
ETTEVALMISTAMISEKS

KÕIGIVILJAKASVATUSE ALAL

2
KOLMEAASTASE PÕLLUMAJANDUSMEISTRITE

Tartu Riikliku Ülikooli
Raamatukogu

17888

ARHIIVKOGU

ERSTI RIIKLIK KIRJASTUS TALLINN 1951

SISSEJUHATUS.

Kolmeaastaste agrotehniliste kursuste teisel õppeaastal valmistatakse ette teise järgu põllumajandusmeistreid, kes omavad teadmisi ja eesrindlikke töövõtteid ning -meetodeid suurte saakide kasvatamiseks ühe kultuuri või samalaadsete kultuuride grupi alal.

Köögiviljanduse õppekava alusel valmistatakse ette teise järgu põllumajandusmeistreid köögiviljakasvatuse alal. Köögiviljandus hõlmab suurt kultuuride rühma, seepärast on õppekavas ette nähtud 150 õppetundi (30 üldteoreetilist tundi, 84 köögiviljakasvatuse teoreetilist tundi, 36 tundi praktikat) ja 10 tundi eksameid.

Kuna neli esimest teemat on ühised taimekasvatuse kõigile õppegruppidele, siis võib neid läbi võtta ühiselt kõigi kuulajatega.

Teoreetilise õppuse põhivormiks 3-aastastel kursustel on vestlustunnid. Õppegrupi juhataja vestlus peab olema arusaadav, elav ja tihedalt seotud antud kolhoosi või sovhoosi tootmistööga ja ülesannetega. Seejuures tuleb õppetundidel ulatuslikult kasutada näitlikke vahendeid (mulaažid, naturaaleksponaadid, tabelid, diagrammid jne.) ja põllumajanduslikke õppefilme.

On vajalik, et õppegruppide juhatajad teemade käsitlemisel tutvustaksid kuulajaid põhjalikult teadusliku uurimise asutuste saavutustega ja eesrindlike kolhooside, sovhooside ja üksikute eesrindlaste kogemustega suurte köögiviljasaakide kasvatamisel.

Käsitletava teema põhjalikumaks läbivõtmiseks peavad õppegruppide juhatajad tutvustama kuulajaid vajaliku kirjandusega ja andma neile ülesandeid materjali iseseisvaks läbitöötamiseks. Ühtlasi on vajalik, et kõik õppusest osavõtjad sooritaksid õppekavas ettenähtud praktilised tööd.

Teise järgu põllumajandusmeistri nimetuse omistamisel arvestatakse mitte ainult õppusest osavõtja teoreetilisi teadmisi, vaid ka saavutusi tema otsesel tööalal. Seepärast on vajalik, et õppegruppide juhatajad ja kõik õppusest osavõtjad pööraksid tõsiselt tähelepanu õpitu viivitamatule rakendamisele praktikasse, mis on tähtsaimaks tingimuseks saakide ja toodangu suurendamisel kolhoosides ja sovhoosides.

OPPEAJA JAOTUS.

Jrk. nr.	T e e m a	Tundide arv		
		Kokku	Teoreetili tunde	Praktilisi tunde
1.	Partei ja valitsuse tähtsamaid otsuseid põllumajanduse alal. Sõjajärgse stalinliku viisaastaku plaani edukas täitmine põllumajanduses	6	6	—
2.	Põllumajanduse peaülesanne on kõigi põllumajanduskultuuride saakide ja loomade arvu kiire suurendamine koos loomade produktiivsuse tõstmisega. Traktorijaamade juhtiv osa nende ülesannete täitmisel	4	4	—
3.	Kolhooside järjekordsed ülesanded põllumajanduskultuuride saakide suurendamisel ja loomakasvatuse produktiivsuse tõstmisel. Põllumajanduses peituvate sisemiste reservide ärakasutamine. Teaduse saavutused ja eesrindlaste kogemused	10	10	—
4.	Abinõud põllumajanduse edasiarendamise riikliku plaani täitmiseks	10	10	—
5.	Köögiviljakasvatus (sissejuhatus)	2	2	—
6.	Köögiviljataimede botaaniline ja bioloogiline iseloomustus	4	2	2
7.	Köögiviljataimede nõudeid välistingimustele	6	6	—
8.	Külvikorrad. Mullaharimine ja väetamine.	14	8	6
9.	Köögiviljade kasvatamine katmik-alal. Katmikkultuuride iseloomustus. Külmad ja soojad lavad ning kasvuhooned. Töönormid ja -hinded normipäevades katmikkultuuride kasvatamisel	12	6	6

Jrk. nr.	T e e m a	Tundide arv		
		Kokku	Teoreetiline tunde	Praktilisi tunde
10.	Kasvuhoonete ja lavade soojendamine	6	4	2
11.	Mullastikulis-kliimalise režiimi reguleerimine katmikalal	4	4	—
12.	Külvikorrad kasvuhoonetes ja lavades	4	2	2
13.	Köögiviljade ja istikute kasvatamine lavades ja kasvuhoonetes	14	10	4
14.	Köögiviljade kasvatamine avamaal. Tööorganiseerimine. Töönormid ja hindend normipäevades avamaaköögiviljakasvatases.	32	24	8
15.	Köögivilja seemnekasvatus	8	8	—
16.	Köögiviljade värskest säilitamine ja nende lihtsamaid töötlemisviise	14	8	6
Kokku:		150	114	36
Eksamid		10	10	—
Kõik kokku:		160	124	36

1. t e e m a

Partei ja valitsuse tähtsamaid otsuseid põllumajanduse alal. Sõjajärgse stalinliku viisaastaku plaani edukas täitmine põllumajanduses — 6 tundi.

NSV Liit kui eesrindliku sotsialistliku põllumajanduse maa. ÜK(b)P Keskkomitee 1947. a. veebruaripleenumi otsus «Abinõudest põllumajanduse arendamiseks sõjajärgsel perioodil». Sõjajärgse stalinliku viisaastaku plaani edukas täitmine. Traktorijamade, kolhooside ja sovhooside edusammud teravilja, lina ning teiste kultuuride saakide ja kogutoodangu suurendamisel.

«Kolhooside ja sovhooside produktiivse ühisloomakasvatuse kolme aasta plaan (1949—1951)» ja selle täitmine. Loomakasvatusele kindla söödabaasi loomise ülesanded.

Eesrindlike kolhooside ja sovhooside saavutusi sõjajärgsel perioodil. Sotsialistliku töö kangelaste kogemusi suurte saakide saamisel.

Saakide maailmarekordid: 101 ts nisu ha-lt, saadud Novosibirski oblasti kolhoosniku sm. Sergejeva poolt; 1906 ts suhkrupeedi ha-lt, saadud Kasahhi NSV Kirovi-nimelise kolhoosi lüli-vanema sm. Bitai Tatenova poolt; 200 ts hirssi ha-lt, saadud Aktjubinski oblasti kolhoosnik sm. Bersijevi poolt jt.

Rajooni kolhooside, sovhooside ja eesrindlaste saavutusi põllumajanduskultuuride suurte saakide kasvatamisel.

Rajooni kolhooside, sovhooside ja eesrindlaste saavutusi loomade tõulisuse parandamisel ja produktiivsuse tõstmisel ning tugeva söödabaasi loomisel.

2. teema

Põllumajanduse peaülesanne on kõigi põllumajanduskultuuride saakide ja loomade arvu kiire suurendamine koos loomade produktiivsuse tõstmisega. Traktorijaamade juhtiv osa nende ülesannete täitmisel — 4 tundi.

Võimalusi kolhoosides ja sovhoosides saakide ja toodangute suurendamiseks ning sellega elanikkonnale toiduainete ja kergetööstusele toorainete külluse loomiseks, kolhooside ühismajapidamiste igakülgseks tugevdamiseks ning kolhoosnikute heaolu edasiseks tõstmiseks.

Traktorijaamade vastutusrikkad ülesanded võitluses põllumajandusliku tootmiskultuuri tõstmise eest. Traktorijaamade juhtiv osa kolhooside organisatsioonilisel ja majanduslikul tugevdamisel, põllumajanduskultuuride saakide suurendamisel ja loomakasvatuse produktiivsuse tõstmisel. Põllumajanduslike tööde üha laiaulatuslikum mehhaniseerimine. Traktorijaamade ja kolhooside vahelised lepingulised kohustused. Lepingute tähtajalise täitmise, tööde kvaliteedi ja ulatuse kontrollimine. Traktori- ja põllundusbrigaadi

koostöö võitluses saakide suurendamise eest. Parimate traktoribrigaadide kogemusi tiheda koostöö loomisel põllumajandusbrigaadidega. Mehaanilise ja hobuveojõu kooskõlastatud rakendamine põllumajanduses. Põllutööde kvaliteedi kontrollimise organiseerimine.

Traktoribrigaadi teenindamine kolhoosi poolt.

3. teema

Kolhooside järjekordsed ülesanded põllumajanduskultuuride saakide suurendamisel ja loomakasvatuse produktiivsuse tõstmisel. Põllumajanduses peituvate sisemiste reservide ärakasutamine. Teaduse saavutused ja eesrindlaste kogemused — 10 tundi.

Kolhooside organisatsiooniline ja majanduslik tugevdamine. Kolhoosi ühismajapidamise mitmekülgne arendamine. Saakide ja toodangute tõstmine koos külvipindade laiendamise ja loomade arvu suurendamisega. Tööviljakuse tõstmise võimalusi põllumajanduses. Põllumajandustoodangu kvaliteedi tõstmine.

Nõukogude põllumajandusteaduse saavutuste ning eesrindlaste kogemuste laialdane juurutamine kolhooside tootmisse. Traktori- ja maade juhtiv osa selle ülesande täitmisel.

Sisemiste reservide ja ressursside mobiliseerimine saakide ja toodangute tõstmiseks.

Rajooni (vabariigi) eesrindlaste saavutusi sisemiste reservide ärakasutamisel.

Kohalike väetiste kasutamine kolhoosis. Väetamine laudasõnnikuga. Virts kui väärtuslik lämmastikväetis. Laudasõnniku rikastamine fosforiidi ja teiste mineraalväetistega. Sõnniku-turbakomposti valmistamine ja kasutamine. Virtsu kasutamine kompostide valmistamisel.

Superfosfaadi viimine külviridadesse koos teravilja seemnega. Granuleeritud ja orgaanilis-mineraalsete granuleeritud väetiste kasutamine. Orgaaniliste ja mineraalsete väetiste koos kasutamine.

Teraviljade pealtväetamine ja õraste äestamine.

Uute rajoonitud saagirikaste sortide kasvatamine kolhoosis. Selle abinõu rakendamise tulemusena saadud enamsaagid. Üleminek täielikule sordiseemnetega külvile kui võimas abinõu saakide suurendamiseks.

Risti- ja kitsarealine külv. Vahelharitavate kultuuride ruutpesitikülv. Hooldamistöõde laialdane mehhaniseerimine ruutpesitikülvi korral.

Jaroviseerimine. Seemnevilja külvielne soojendamine ja õhustamine. Künnikihi süvendamine koos orgaaniliste ja mineraalväetiste andmisega. Sügavküund.

Kolhooside varustamine omakasvatatud mitmeaastaste heintaimede seemnetega, kui tähtsamaid tingimusi heinavälja-külvikordade sisseviimiseks ja loomakasvatuse produktiivsuse tõstmiseks. Seemneheina õigeaegne koristamine.

Kohalikele tingimustele agrotehniliste abinõude vastava kompleksi rakendamine.

4. teema

Abinõud põllumajanduse edasiarendamise riikliku plaani täitmiseks — 10 tundi.

Abinõude väljatöötamine kolhoosis riikliku plaani täitmise kindlustamiseks põllumajanduskultuuride viljakuse ja kogusaakide ning loomade üldarvu ja produktiivsuse tõstmisel. Kultuuride õige paigutus külvikorras. Maaviljeluse heinaväljasüsteemi põllu- ja söödakülvikorrad.

Riikliku plaani täitmiseks sisemiste reservide väljaselgitamine ja ärakasutamine. Eesrindlaste kogemuste juurutamise plaani väljatöötamine ning selle elluviimine, kohandatult kolhoosi kohalikele tingimustele.

Saakide tõstmiseks ja loomade arvu suurendamiseks ning nende produktiivsuse tõstmiseks ettenähtud abinõude plaani täitmise organiseerimine ja selle kontroll.

Töö õige organiseerimine. Brigaad kui töö organiseerimise põhivorm. Kolhoosielu stalinlikust põhikirjast range kinnipidamine. Sotsialistliku võistluse ulatuslik arendamine. Ettevalmistamine põllumajanduslikeks näitusteks.

5. teema

Köögiviljakasvatus (sissejuhatus) — 2 tundi.

Köögiviljade rahvamajanduslik tähtsus. ÜK(b)P Keskkomitee XVII kongressi otsus köögiviljabaaside loomise kohta linnade ja tööstuskeskuste ümbrusse. Köögiviljade toiteväärtus. Köögiviljad

kui konservitööstuse tooraine. Elanikkonna varustamine aastaläbi köögiviljaga.

ÜK(b)P Keskkomitee 1947. a. veebruaripleenumi otsuses «Abinõudest põllumajanduse arendamiseks sõjajärgsel perioodil» püstitatud ülesanded köögiviljakultuuride pindalade edasisel laiendamisel ja köögiviljasaakide tõstmisel.

ÜK(b)P Keskkomitee ja NSV Liidu Ministrite Nõukogu ajaloolise määruse «Põllukaitse-metsaistandike, heinavälja-külvikordade sisseseadmise, tiikide ja vesistute rajamise plaanist suurte ja püsivate saakide kindlustamiseks NSV Liidu Euroopa-osa stepi- ja metsastepi-rajoonides» tähtsus köögiviljanduse edasisel arendamisel.

Eesrindlike köögiviljakasvatajate poolt saavutatud suured köögiviljasaagid. Tootmisprotsesside mehhaniseerimine.

6. teema

Köögiviljataimede botaaniline ja bioloogiline iseloomustus — 2 tundi.

Köögiviljade rühmitamine botaaniliste ja majanduslike tunnuste järgi. Botaanilised ja bioloogilised iseärasused. Liigid ja sugukonnad.

Kõrvitsaliste köögiviljade põlvnemine. Köögiviljataimede iga.

Köögiviljataimede bioloogiliste erinevuste ja kasvutingimuste tundmaõppimine. Köögiviljade paljundamine seemnete, sibulate ja mugulatega.

Praktika — 2 tundi.

Tutvumine erinevate köögiviljasortide morfoloogilise ehitusega elava või herbaarse materjali kaudu.

7. teema

Köögiviljataimede nõudeid välistingimustele — 6 tundi.

Taimede elutegevuseks vajalikud tingimused.

Soojusrežiim. Köögiviljataimede soojusnõuded erinevail kasvu- ja arenemisperioodidel. Külmakindlus ja taimede karastamine. Taimede külmakindluse tõstmise viise. Köögiviljaseemnete jarovi-

seerimine. Taimede suhtumine soojuse üliküllusse ja madalatesse temperatuuridesse. Abinõud optimaalse soojusrežiimi loomiseks (kulissid, maapinna kuhu jne.).

Valgusrežiim. Erinevate köögiviljataimede nõuded valguse suhtes. Valguse tähtsus köögiviljade kasvatamisel katmikalal. Valguse reguleerimise viise katmikalal.

Õhu süsihappegaasi tähtsus taime hingamisele, toitumisele ja kasvamisele. Mulla kobestamine. Süsihappegaasi mõju saakide tõstmisel. Süsihappegaasi eriti intensiivne eraldumine laudasõnnikus käärimisprotsessi algul. Süsihappegaasi tähtsus taimede kasvatamisel lavades.

Veerežiim. Vee tähtsus toiteainete lahustamisel ja soojusrežiimi reguleerimisel mullas. Köögiviljataimede nõuded mullastiku ja niiskuse suhtes erinevail kasvuperioodidel. Köögiviljataimede kastmine.

Vesivarustuse tähtsus köögiviljataimede kastmisel lavades ja kasvuhoonetes.

Toiterežiim. Köögiviljataimede toiteainete suurem tarve, võrreldes teiste põllumajandustaimedega. Köögiviljataimede suhtumine mullahappesusse.

Lavades ja kasvuhoonetes kasutatavate erinevate mullasegude kirjeldus.

8. teema

Külvikorrad. Mullaharimine ja väetamine — 8 tundi.

Külvikorrad. Köögiviljade koht heinaväljakülvikorras. Külvikord, kui tähtis abinõu riiklike plaaniliste ülesannete täitmisel, pideval mullaviljakuse tõstmisel ja saakide suurendamisel.

Köögiviljakultuuride järjestus külvikorras, taimede nõudlikkus toiterežiimi, umbrohtude, kahjurite ja haiguste suhtes. Köögiviljakultuuride näidis-külvikorrad. Lava külvikorrad.

Külvikorrad köögivilja seemnekasvatuse majandeis. Köögiviljade tihendatud ja korduskülvid. Sügisene ja külvielne mullaharimine.

Künni tähtjad ja sügavus. Kännikihi süvendamine. Köögiviljade kasvatamine tasasel maal, peenardel ja vaoharjadel.

Köögiviljade väetamine. Orgaaniliste ja mineraalväetistega väetamine ja nende kooskasutamise vajadus. Väetamise tähtjad, viisid ja normid.

Kohalike väetiste — tuha, turba, fekaalide, linnusõnniku tarvitamine köögiviljade väetamisel. Granuleeritud ja orgaanilis-mineeraalsed granuleeritud väetised ja nende tähtsus. Pealtväetamine. Köögiviljakasvatajate-eesrindlaste kogemusi kohalike väetistega väetamisel. Köögiviljade kasvatamisel kasutatavad mullaharimis- masinad ja -riistad.

Seemnete ettevalmistamine külviks. Külvise kvaliteedi tähtsus saagi suurendamisel. Külvisele esitatavad nõuded külvi- ja sordi-omaduste suhtes. Külvise kvaliteedi näitajad: puhtus, idanevus, niiskus, absoluutne kaal, seemnete puhastamine. Külvise ettevalmistamine külviks: puhtimine, eelidandamine, jaroviseerimine, kihitamine liivaga, leotamine, soojendamine (kurgiseemne).

Külvi tähtsamad agrotehnilised tingimused. Külvinormid ja toitepinnad. Köögiviljakasvatajate-eesrindlaste töökogemusi tihendatud külvide kasutamisel ja taimede istutamisel.

Õige külviaja mõju saagi tõstmisel. Kevadine, suvine ja sügisene külv. Sügiskülvi erinevusi.

Külviviisid: ruut-pesiti- ja reas- (üherealine, ribas) külv. Külvi märgisti järgi. Seemendamise ühtlase sügavusse, sõltuvalt mullastikust ja seemnete suurusest. Külvimasinad.

Taimede kasvatamise meetodid. Taimede kasvatamise tähtsus varajase saagi saamiseks. Soojusnõudlike köögiviljataimede karastamine. Noorte taimede kaitsmine kahjurite ja haiguste vastu. Pikkimine ja selle tähtsus. Istikute vanus pikkimisel. Istikute kasvatamine mätastes, toitekuubikutes ja muldpottides.

Istikute istutamine. Istutamise sügavus. Istutamise tehnika. Istikute kiirendatud istutamine.

Toitepinnad. Toitepinna mõju saagi suurusele ja kvaliteedile. Reavahede laius ja vahekaugus taimedel, sõltuvalt mullastikust ja ridadevahelisest harimisviisist.

Taimede hooldamise tähtsus saagi tõstmisel. Põhilised agrotehnilised võtted köögiviljataimede hooldamisel. Võsundite kärpimine.

Mulla kobestamise sügavus, kobestamise tähtajad ja viisid (traktori- ja hobujõul).

Umbrotõrje. Rohimise tähtajad ja sagedus, olenevalt üksikute kultuuride külviajast ja mulla umbrohtumisest.

Tihedate külvide harvendamine. Õigeaegse harvendamise mõju saagi suurusele ja kvaliteedile.

Köögiviljakultuuride kastmise tähtajad ja normid. Pealtväeta-

mine. Kõõgiviljakasvatavate-eesrindlaste töökogemusi pealtväetiste kasutamisel. Muldamine. Tomati toestamine. Kõõgiviljade enamlevinud haigused ja kahjurid ning nende tõrjeks kasutatavad viisid ja vahendid.

Kastmisviisid. Kõõgiviljakülvide hooldamistöõde mehhaniseerimine.

Praktika — 6 tundi.

Kõõgivilja-külvikordade analüüs ja näidis-külvikordade koostamine. Tutvumine külvisega. Töötamine seemnete puhastamisel, sorteerimisel ja idandamisenergia määramisel. Jaroviseerimine ja seemnete soojendamine akad. T. D. Lõssenko meetodil.

Tutvumine enamlevinenud umbrohtudega ja nende seemnetega elava või herbaarse materjali kaudu. Hektaari kohta vajamineva seemne ja istutusmaterjali hulga kindlaksmääramine.

9. teema

Kõõgiviljade kasvatamine katmikalal. Katmikkultuuride iseloomustus. Külmad ja soojad lavad ning kasvuhooned. Töönormid ja -hinded normipäevades katmikkultuuride kasvatamisel — 6 tundi.

Katmikkultuuride tähtsus elanikkonna aastaläbi kõõgiviljaga varustamisel; istikute kasvatamine.

Kõõgiviljakasvatavate eesrindlaste kogemused katmikkultuuride kasvatamisel.

Katmikala seoses avamaaga. Katmikala jaotus. Lahtised, kinnised, soojad ja külmad lavad. Istikulavade ülesanne.

Lavade tüübid: liikuvad, liikumatud, ühe-, kaheküljelised, soojad ja külmad lavad. Lavade asukoha valik ja nende paigutus ilmakaarte suhtes. Lavade ehitamiseks kasutatav materjal, lavade ja lavaakende mõõted ja standardid.

Lavade, teede ja kõrvalhoonete paigutus. Lavade täitmise aeg ja tehnika.

Kasvuhooned. Kasvuhoonete iseloomustus. Kasvuhoonete tüübid: üheküljelised, kaheküljelised (maasisesed ja maapealsed) blokk-kasvuhooned. Talv- ja kevadkasvuhooned. Lava- ja kasvuhoone majandite organiseerimine. Tööhinded normipäevades katmikkultuuride kasvatamiseks. Töö organiseerimine, tööjõu paigutus lavade täitmisel, istikute ja kõõgiviljade kasvuaegsel hooldamisel ja saagi koristusel.

Praktika — 6 tundi.

Lavade täitmine. Lavamajandi plaani koostamine. Ekskursioon eesrindlikku köögivilja kasvatavasse kolhoosi või sovhoosi.

10. teema

Kasvuhoonete ja lavade soojendamine — 4 tundi.

Päikese energia kasutamine. Bioloogiline soojendamine. Bioloogiliste kütteainete liigid ning nende iseloomustus. Laudasõnnik kui tähtis bioloogiline kütteaine. Laudasõnniku põlemise kestus. Bioloogilise kütteaine varumine, hoidmine ja ülessoojendamine.

Majapidamise jäätmed soojuse lisaallikana. Lavade ja kasvuhoonete täitmine bioloogilise kütteainega. Truupküte. Keskküte. Kütteaine arvestus kuude järgi.

Kombineeritud soojendus (ahjuküte ja vesisoojendus). Elektrisoojendus. Soojendusviiside suhteline maksumus.

Praktika — 2 tundi.

Tutvumine lavades ja kasvuhoonetes kasutatavate kütteainetega. Laudasõnniku varumine. Lavade ja kasvuhoonete täitmine bioloogilise kütteainega.

11. teema

Mullastikulis-kliimalise režiimi reguleerimine katmikalal — 4 tundi.

Mullasegud lavades ja kasvuhoonetes. Huumuse-, mäta-, liiva- ja turbamuld ning kasutatud lavamuld. Mulla varumine ja säilitamine. Mulla asetamine lavasse. Mulla desinfitseerimine ja vahetus. Väetamine. Köögiviljakultuuride väetamise erinevusi katmikalal võrreldes avamaaga.

Pealtväetamise tähtjad, viisid ja normid. Ohustamise tähtsus õhu- ja mullaniiskuse vähendamiseks. Kastmisajad, olenevalt aastaajast. Kastmisvee temperatuur.

Valgus ja temperatuur. Valguse reguleerimine. Päevase ja öise temperatuuri tingimused lavades ja kasvuhoonetes. Öine lavade ja kasvuhoonete katmine, päevane õhustamine (ventilatsioon).

Taimede väetamine süsihappegaasiga. Süsihappegaasi hulk mitmesuguste soojendusviiside kasutamisel lavades ja kasvuhoonetes.

12. teema

Külvikorrad kasvuhoonetes ja lavades — 2 tundi.

Kultuuride järjestuse iseärasusi katmikalal. Varajaste köögiviljade kasvatamise tähtsus. Mitme saagi saamine ühe aasta jooksul. Lavade kasutamine talvel.

Näidis-lavakülvikorrad. Lavade kasutamise tähtajad. Külmade ja soojade lavade ning istikupeenarde kasutamine. Kasvuhoone külvikorrad. Bioloogilise soojendusega kevadised kasvuhooned.

Praktika — 2 tundi.

Lavade ja kasvuhoonete näidis-külvikordade koostamine ja nende analüüs.

13. teema

Köögiviljade ja istikute kasvatamine lavades ja kasvuhoonetes — 10 tundi.

Lavade ja kasvuhoonete ettevalmistamine külviks ja taimede istutamiseks. Lavade ja kasvuhoonete desinfitseerimine.

Istikute kasvatamine. Seemnete ettevalmistamine külviks. Külviks optimaalne mulla temperatuur. Külvi tähtajad, viisid ja tehnika. Tõusmete hooldamine. Taimede pikkimine ja hooldamine. Lavade katmine, õhustamine, varjutamine. Taimede kastmine ja umbrohu-tõrje. Elektrivalgustuse kasutamine lisaks päevasele valgusele.

Ristõieliste — varajase, keskmise, hilise ja lillkapsa ning kaalika istikute; maavitsaliste — tomati- ja baklaažaani-istikute; kõrvitsaliste — kõrvitsa- ja kurgiistikute kasvatamine.

Kõrvitsaliste köögiviljade kasvatamine lavades ja kasvuhoonetes.

Kurgi, meloni, arbuusi, pöösaskõrvitsa, tomati, salati, spinati ja tilli kasvatamine ja nende kooskasvatamise võimalusi lavades ja kasvuhoonetes. Varajase lillkapsa kasvatamine lavades ja kasvuhoonetes. Lavades, kasvuhoonetes ja istikulavades kasutatava agrotehnika tundmaõppimine toimub järgmise skeemi järgi: kultuuri tähtsus, koht külvikorras, põhisordid, toitepind, toite- ja valguse-režiim, kasvuaja pikkus, külv ja istutamine, umbrohu-, haiguste ja kahjurite tõrje, pealtvæetamine, tootmisprotsesside mehhaniseerimine, kõrvitsaliste kultuuride kasvatamine, taimede hooldamine, pintseerimine ja kärpimine.

Praktika — 4 tundi.

Külvise kuivatamine, puhastamine, sorteerimine, puhtimine jne. Istikute kasvatamine lavades ja kasvuhoonetes (külv, taimede pikkimine). Istikute ja köögiviljataimede hooldamine. Tutvumine lava- ja kasvuhoones kasutatava väikeinventariga.

14. teema

Köögiviljade kasvatamine avamaal. Töö organiseerimine. Töönormid ja -hinded normipäevades avamaaköögiviljakasvatuses — 24 tundi.

Kapsas: valge peakapsas, lillkapsas, punane peakapsas, kähär-, roos- ja nuikapsas.

Juurviljad: porgand, petersell, seller, pastinaak, kaalikas, peet, naeris, rõigas, redis.

Viliköögiviljad: tomat, kurk, kõrvits.

Kaunviljad: aedhernes, aeduba, põlduba.

Sibulaimed: sibul, küüslauk, porrulauk.

Lehtköögiviljad: salat, spinat, till.

Mitmeaastased köögiviljataimed: rabarber, aspar, (spargel), talisibul.

Tutvumine üksikute kultuuridega toimub järgmise skeemi järgi:

1. Kultuuri rahvamajanduslik tähtsus ja tööstusliku tootmise piirkonnad.

2. Köögiviljakasvatajate-eesrindlaste töökogemusi varajaste köögiviljade kasvatamisel ja suurte saakide saamisel.

3. Bioloogiline ja botaaniline iseloomustus.
 4. Suhtumine kasvutingimustesse. Umbrohtude, kahjurite ja haiguste tõrjeks rakendatavad viisid ja tõrjevahendid.
 5. Põhisordid. Sortide iseloomustus vegetatsiooniperioodi pikkuse, saagi suuruse ja kvaliteedi järgi. Sordi kõlblikkus värskelt tarvitamiseks, säilitamiseks ja töötlemiseks.
 6. Koht heinavälja-külyikorras. Mullaharimise ja väetamise iseärasusi.
 7. Külv. Seemnete ettevalmistamine külviks. Külvi tähtjad, normid ja viisid. Külvi mehhaniseerimine. Seemendamissügavus. Suvised ja sügisesed külvid ja nende iseärasusi.
 8. Istikute avamaale istutamise tähtjad ja viisid. Toitepind taimede külvil ja istutamisel. Tööd külvil ja istutamisel.
 9. Hooldamine. Kõögiviljade reavahede harimine. Mulla kobestamine. Harvendamine (kätsi ja masinatega). Õigeaegse harvendamise mõju saagi suurusele. Istikute istutamine. Muldamise aeg ja viisid: pealtväetamine, pealtväetamise ajad. Võsundite kõrvaldamine.
- Kastmise tähtjad, normid ja viisid. Saagi kadudeta koristamine, saagi kvaliteedi ja suuruse määramine. Koristustööde organiseerimine. Koristusmasinad ja -riistad. Koristusviiside, masinate ja riistade agrotehniline hindamine.
- Töö organiseerimine ja hinded normipäevades avamaa-kõögiviljakasvatases. Tööjõu paigutus istikute kasvatamisel, kõögiviljade kasvatamisel, kasvuaegsel hooldamisel ja koristamisel avamaal.

Praktika — 8 tundi.

Tutvumine kõögiviljakultuuride haiguste ja kahjuritega elava ja herbaarse materjali kaudu. Seemnete ettevalmistamine külviks. Üksikasjalik tutvumine mullaharimis, külvi, hooldamis ja koristusmasinatega.

15. teema

Kõögivilja seemnekasvatus — 8 tundi.

Kõögivilja seemnekasvatuskolhoosides kasvatatud sordiseemne tähtsus. Seemnekasvatuse ülesandeid.

Vajalikud agrotehnilised võtted sordiseemne kasvatamisel ja sordiliste omaduste parandamisel. Võorkultuuride seemnetega segunemise ärahoidmine. Mehaaniline ja bioloogiline segunemine. Isolatsioon. Seemnepõllud. Ülesandeid kõrgeväertusliku seemnematerjali kasvatamisel.

Kaheaastaste köögiviljade ja sibula seemnekasvatus.

Valge peakapsa, porgandi, peedi, kaalika, naeri, sibula seemnekasvatus. Seemnetaimede koristamine ja nende valik sügisel. Seemnetaimede ettevalmistamine istutamiseks seoses taimede stadiaalse arenemisega. Maa ettevalmistamine seemnetaimede istutamiseks avamaale. Istutamisviisid, ajad ja toitepinnad. Hooldamistööd: pealtväetamine, kastmine, kahjurite ja haiguste tõrje. Seemnete puhastamine, sorteerimine, kuivatamine ja säilitamine.

Sibula seemnekasvatus. Agrotehnika iseärasusi tippsibula kasvatamisel. Tippsibulate sorteerimine suuruse järgi. Sibula kasvatamise iseärasusi teisel kasvuaastal. Seemnesibula istutamisviisid ja ajad.

Toitepind, hooldustööd ja saagikoristamine. Koristustööde tähtsajad ja viisid.

Üheaastaste köögiviljakultuuride seemnetaimede kasvatamise iseärasusi.

Köögiviljakasvatajate-eesrindlaste töömeetodeid ja kogemusi köögivilja seemnekasvatamisel.

Kasvutingimustega mõjutamine taimede kasvatamisel. Taimede valik (seleksioon).

16. teema

Köögiviljade värskelt säilitamine ja nende lihtsamaid töötlemisviise — 8 tundi.

Köögiviljade säilitusviise: kasvuhoonetes, kuhjades ja kraavides. Optimaalne temperatuur köögiviljade säilitamiseks. Kraavide ja kuhjade asukoha valik.

Köögivilja seemnetaimede ettevalmistamine säilitamiseks.

Köögiviljade ja seemnetaimede paigutamine hoiukohtadesse. Hoiukohtade järk-järguline katmine talveks. Ohuyahetus kuhjades ja köögiviljahoidlates. Kuhjade, kraavide ja hoidlate talvine hooldamine. Hoidlate eelised võrreldes kuhjade ja kraavidega. Hoidlate tüübid ja nende ehitus. Optimaalne temperatuur, õhu niiskus hoidlas.

Hoidla sisustus. Salvede, riulite ja kastide ettevalmistamine köögiviljade paigutamiseks. Säilitamise kontroll hoidlates.

Kapsaste hapendamine. Taara: kapsatünnid ja -tõrred, nende ettevalmistamine kapsaste hapendamiseks. Tingimused, mis kindlustavad kõrgeväertusliku töödeldava materjali saamist. Tooraine ettevalmistamine hapendamiseks. Kapsapeade sorteerimine, puhastamine rohelistest ja määrdunud lehtedest. Riivimine riivimismasinale või lõikamine käsitsi hakkrauaga. Riivitud toormassi asetamine nõudesse käärimiseks ja fermenteerimiseks. Käärimisprotsessi jälgimine.

Hapendamisel kapsastele lisatavad maitseained ja vürtsid (sool, riivitud porgandid, köömned, jõhvikad). Hapendite (juuretiste) valmistamine.

Kapsaste kvaliteedi kontrollimine käärimise ajal (vahu ja hallituskorra kõrvaldamine).

Kurkide ja tomatite soolamine. Kurkide soolamise tehnoloogiline protsess; taara ettevalmistamine, kurkide puhastamine, sorteerimine, soolvee valmistamine, kurkide paigutamine tünnidesse, soolamisel tarvitavad vürtsid — till, mädarõigas, sõstralehed, küüslauk. Soolaveega ülevalamine.

Kurkide säilitamistehnika. Kurkide riknemise ärahoidmine säilitamisel.

Tomatite soolamistehnika. Tomatite ettevalmistamine soolamiseks. Tomatite soolamisel tarvitavad maitseained (till, estragon, mädarõikalehed, sõstralehed, koriander jm.).

Praktika — 6 tundi.

Tutvumine köögiviljahoidlatega. Tutvumine õhu temperatuuri ja niiskuse mõõtmise riistadega. Vajalike maitseainete ja soola hulga arvestamine köögiviljade soolamisel ja hapendamisel. Kõik lihtsamad tööd, köögiviljahoidlate korrastamisel ja sisustamisel, köögiviljade paigutamisel hoidlatesse, kraavidesse või kuhjadesse, kurkide ja tomatite soolamisel ja kapsaste hapendamisel — tuleb tootmisülesande sooritamisel võimalikult tegelikult läbi viia.

Vastutav toimetaja A. Parve.

Tehniline toimetaja A. Sepp.

Ladumisele antud 9. X 1951. Trükimisele antud 15. X 1951. Trükiarv 1000. Paber 56×79, 1/16. Trüki-poognaid 1,25. Formaadile 60 × 92 kohaldatud trüki-poognaid 1. Arvutuspoognaid 0,93, MB-14970. Tellimise nr. 4726.

Trükikoda „Kommunist“ Tallinn,
Pikk tän. 2.

Tasuta.

На эстонском языке.

Примерная программа подготовки мастера сельского хозяйства 2-го разряда по овощеводству.

72

TASUTA

A-19166

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00448090 3